CONSOLIDAREA ECONOMICO-ORGANIZATORICĂ A G.A.C. DIN REGIUNEA IAȘI

DE

NICOLAE VASILESCU și PETRU MAGAZIN

Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad", Iași

În economia noastră națională, agricultura reprezintă cea de-a doua ramură în ce privește participarea la venitul național și folosirea forței de muncă.

În regimul burghezo-moșieresc, țara noastră, deși era considerată ca „eminamente agrară", avea o agricultură înapoiată, lipsită de mijloace tehnice, îngrășăminte, soiuri de plante și rase de animale productive, iar pămîntul era în cea mai mare parte în mîinile moșierilor și arendașilor, fiind folosit în scopul exploatării țăranilor muncitori.

Datele recensămîntului agricol din 1941 arătau că agricultura regiunii Iași era foarte slab înzestrată cu mașini și unelte agricole. Astfel, reveneau în medie 1 plug la două gospodării, una căruță la două gospodării, una grapă la 3 gospodării, una semănătoare la 125 gospodării, iar o secerătoare revenea la 250 gospodării etc. În comparație cu media pe țară, situația agriculturii regiunii Iași era mult mai grea (pe țară reveneau una semăntătoare la 42 gospodării și 1 secerătoare la 60 gospodării).

Dacă ne referim la micile gospodării, insuficiența inventarului agricol de bază era și mai acută. În ce privește inventarul viu, cea mai mare parte a gospodăriilor, (în special cele care posedau pînă la 3 ha teren), nu aveau animale de muncă. La aceasta trebuie să mai adăugăm și puternica diferențiere de clasă care exista în agricultura regiunii Iași. Astfel, în 1941, aproape jumătate (46,5%) din numărul de gospodării agricole posedau teren care nu depășea suprafața de 3 ha. În toate aceste gospodării, cît și în majoritatea celor care aveau între 3—5 ha nu se asigura hrana necesară familiilor respective deoarece pe lîngă insuficiența terenului se adăuga și faptul că aceste gospodării dețineau terenurile cele mai sărace și erau lucrate în condiții agrotehnice înapoiate. Creșterea în același timp a elementelor capitaliste la sate — chiaburii și moșierii — adînceau și mai mult gradul de exploatare și de mizerie al țărănimii muncitoare.

Analizînd această situație în comparație cu cea din 1930, se constată între anii 1930—1941 o deposedare de pămînt rapidă a gospodăriilor cu suprafață pînă la 5 ha, în timp ce gospodăriile moșierești și chiaburești

înregistrează creșteri apreciabile ale suprafețelor lor. Această situație a influențat în mod negativ producția agricolă a regiunii Iași și prin aceasta și nivelul de trai al țărănimii muncitoare.

La toate acestea trebuie adăugat și faptul că statisticile burgheze nu oglindeau în mod fidel realitatea.

După 23 August 1944, condițiile istorice nou create cereau înfăptuirea unei largi reforme agrare care să facă o nouă repartizare a pămînturilor în folosul țărănimii muncitoare. În acest scop, guvernul democratic a legiferat la 23 martie 1945 reforma agrară. În urma acestei reforme agrare, structura proprietății din regiunea Iași s-a schimbat în mod simțitor. Proporția gospodăriilor care posedau sub 1 ha teren a scăzut mult în 1948 față de 1941. În schimb, proporția gospodăriilor care posedau între 1—3 ha și 3—5 ha crește (de la 58,2%) în 1941, la 63,1% în 1948 — ani în care s-au întocmit recensăminturi). Proporția celorlalte categorii de gospodării este în scădere. Aceste schimbări în structura proprietății sînt mai evidente dacă avem în vedere că în 1948 numărul gospodăriilor a crescut cu peste 11% față de 1941.

Totuși, chiar și după reforma agrară din 1945, gospodăriile țărănești din regiunea Iași continuă să aibă un pronunțat caracter parcelar. În aceste condiții era greu de introdus tehnica avansată, iar mica gospodărie nu se putea dezvolta decît în limite foarte restrînse. Fărîmițarea terenului apare și mai accentuată dacă luăm în considerare faptul că pe aceste parcele mici țăranul muncitor trebuia să-și producă pentru consumul său propriu o varietate întreagă de produse agricole.

Situația grea a agriculturii din regiunea Iași în primii ani după 23 August 1944 se explică, pe de o parte prin distrugerea inventarului agricol în timpul celui de-al doilea război mondial, iar pe de altă parte datorită celor doi ani de secetă excesivă care a bîntuit în Moldova și care a determinat pe mulți țărani să-și descompleteze sau chiar să lichideze animalele de muncă și inventarul agricol.

Toate acestea au făcut ca agricultura să rămînă în urmă față de industrie, ducînd astfel la frînarea dezvoltării unor ramuri ale industriei. Această situație nu putea fi rezolvată decît prin transformarea socialistă a agriculturii, prin făurirea unei economii socialiste unitare.

Dar economia socialistă unitară cere, pe de o parte, lărgirea sectorului socialist în toate ramurile economiei naționale, iar pe de altă parte, consolidarea acestora.

În momentul de față, sarcina principală stabilită de Congresul al III-lea al P.M.R. în domeniul agriculturii, este încheierea colectivizării agriculturii și consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor colective. Rezolvarea acestor probleme legate de dezvoltarea calitativă a activității de producție în agricultură determină necesitatea îndreptării tuturor forțelor în această direcție. Gospodăriile colective care sînt bine întărite din punct de vedere economic și organizatoric, care obțin de la an la an recolte sporite și care asigură colectiviștilor venituri tot mai mari, constituite pentru țăranii întovărășiți cea mai puternică dovadă a superiorității agriculturii socialiste, a proprietății colectivist-cooperatiste. Gospodăriile agricole colective care se preocupă mai puțin de consolidarea lor economică și organizatorică, nu se dezvoltă la nivelul condițiilor create, avutul obștesc nu crește în mod con-

tinuu, iar colectiviştii nu-şi pot spori veniturile pe măsura posibilităţilor pe care le oferă marea gospodărie socialistă. Aşadar, consolidarea economică şi organizatorică a gospodăriilor colective reprezintă o necesitate obiectivă care se impune datorită cerinţelor legii economice fundamentale a socialismului.

I. *Creşterea numărului de G.A.C.*

Sectorul socialist cooperatist al agriculturii regiunii Iaşi a luat fiinţă în anul 1949, cînd s-au constituit primele gospodării colective. De atunci, numărul de gospodării colective a crescut an de an, creşterea cea mai mare fiind în perioada 1955—1960 (perioada după al II-lea Congres al P.M.R.) (Tab. I).

Numărul de gospodării agricole colective, ca şi suprafaţa şi numărul de familii cuprinse în acestea a crescut în mod simţitor, începînd din anii 1958—1960. În această perioadă, numărul de familii de ţărani muncitori şi în special al celor cu gospodărie mijlocie care au intrat în gospodăriile colective, este tot mai mare.

TABLOUL I

Dezvoltarea G.A.C. din regiunea Iaşi.

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Numărul de G.A.C.	103	131	140	206	354	403
Suprafaţa agricolă a G.A.C. (% din supr. ţăr. muncit.)	4,0	4,3	5,3	8,0	23,5	37,4
Nr. de fam. din G.A.C. (% din total fam. de ţăr. muncit.	2,5	2,9	4,1	7,3	25,4	
Suprafaţa agricolă medie a unei G.A.C.—ha	234	200	243	234	398	513
Nr. mediu de familii într-o G.A.C.	53	50	64	77	153	213

Extinderea sectorului colectivist s-a făcut nu numai prin înfiinţarea de G.A.C. ci şi prin intrări de noi familii de ţărani muncitori în G.A.C. existente. Ca urmare, suprafaţa medie a unei G.A.C. este în continuă creştere (de la 234 ha în 1955, la 513 ha în 1960), iar numărul de familii creşte de la 53, la 213. Grupînd gospodăriile colective după suprafaţa de teren şi numărul de familii existente la sfîrşitul anului, se obţin datele din tabloul II.

TABLOUL II

Gruparea G. A. C. după suprafaţă şi nr. de familii (%)

Suprafaţa (ha)	% din numărul de G.A.C.						Numărul de familii	% din numărul de G.A.C.					
	1955	1956	1957	1958	1959	1960		1955	1956	1957	1958	1959	1960
sub 100	5,8	25,2	22,1	26,2	4,2	1,4	sub 50	48,5	58,8	52,8	41,2	6,5	2,9
101— 300	68,9	51,1	54,3	49,5	45,5	25,8	51—100	46,6	36,6	36,4	38,8	32,2	15,3
301— 500	22,3	21,4	17,8	15,0	23,4	30,3	101—200	4,9	4,6	7,8	15,5	41,2	42,4
501—1 000	3,0	2,3	5,0	6,8	19,8	29,0	201—300	—	—	2,1	2,4	12,1	22,1
1 001—3 000	—	—	0,8	2,5	7,1	13,5	301—500	—	—	—	0,9	5,4	11,1
peste 3 000	—	—	—	—	—	—	peste 500	—	—	0,9	0,9	2,6	6,0

Ponderea G.A.C. care aveau o suprafață de pînă la 300 ha scade de la 74,7% în 1955, la 27,2% în 1960, iar al celor în care erau pînă la 100 familii, scade de la 95,1% în 1955, la 18,2% în 1960. În schimb crește ponderea G.A.C. care posedau peste 300 ha și a celor în care se aflau peste 100 familii. Aceasta constituie un prim aspect al consolidării G.A.G. din regiunea Iași.

II. *Dezvoltarea proprietății obștești* *)

Cea mai concludentă expresie a gradului de consolidare economică și organizatorică a G.A.C. este dezvoltarea proprietății obștești. Între succesele obținute în creșterea producției și a productivității muncii, a nivelului de trai al colectiviștilor și dezvoltarea proprietății obștești, există o strînsă interdependență. De aceea în lupta pentru consolidarea economică și organizatorică a G.A.C., întărirea și dezvoltarea proprietății obștești trebuie să constituie o preocupare principală.

În perioada analizată (1955—1960), valoarea proprietății obștești a crescut în mod considerabil (Tab. III).

TABLOUL III

Creşterea proprietății obşteşti în G. A. C. (1955 = 100)

Specificare	1956	1957	1958	1959	1960
Fondul de bază	126,8	176,8	269,2	442,3	702,7
Fondul de asociaţi	114,1	234,3	679,5	1 136,2	1 611,1
Fondul şi rezerva de seminţe	114,1	152,5	264,4	595,6	1 044,4
Fondul şi rezerva de furaje	81,9	123,4	219,0	635,4	1 454,3
Alte fonduri statutare	74,3	105,8	161,6	737,7	1 251,8
Total proprietate obştească	115,6	166,1	277,1	534,5	920,9
Proprietate obştească la 100 ha teren agricol	106,7	124,7	138,8	120,7	107,3
Proprietate obştească în medie la o G. A. C.	90,9	122,2	138,5	192,5	236,0

Creșterea valorii proprietății obștești în perioada 1955—1960 constituie un fapt pozitiv în activitatea economică și organizatorică a G.A.C. din regiunea Iași, deoarece de aceasta depinde în cea mai mare măsură puterea economică a gospodăriilor. Raportată la 100 ha teren agricol, proprietatea obștească înregistrează o creștere mai lentă, în 1960, procentul de creștere fiind mai mic decît în 1959 datorită ritmului mai rapid al colectivizării. De altfel, creșterea proprietății obștești în medie pe G A.C., an de an, dovedește că scăderea în 1960 a averii obștești raportată la 100 ha teren agricol se datorește numai ritmului accentuat de creștere a suprafețelor de teren.

Analiza averii obștești privită ca valoare totală la 100 ha și în medie

*) În analiza efectuată nu au fost luate în calcul G.A.C. care au fost înființate în a doua jumătate a anului, ele neavînd activitate productivă.

la o G.A.C. ne dă concluzia generală cu privire la gradul de consolidare economică și organizatorică a acestora. Mijlocul prin intermediul căruia se poate obține o imagine mai reală în ce privește puterea economică a G.A.C. și progresul făcut în direcția consolidării economice și organizatorice este analiza fondului de bază. Aceasta reprezintă principala sursă a averii obștești. Modul cum a crescut fondul de bază al G.A.C. din regiunea Iași se poate urmări din datele prezentate în tab. IV.

An de an, fondul de bază al G.A.C. din regiunea Iași a crescut, ajungînd ca în 1960 să fie de peste 7 ori mai mare ca în 1955.

TABLOUL IV

Dinamica și structura fondului de bază (%)

Specificare	Structura (% față de total)				Creșterea absolută (1955 = 100)		
	1955	1957	1959	1960	1957	1959	1960
Valoarea bunurilor colectivizate trecute la fondul de bază	8,6	10,9	20,2	17,4	223,8	1043,2	1502,6
Taxele de înscriere	1,3	0,9	1,3	1,3	132,4	447,0	719,3
Reținerile din veniturile în bani și în natură ptr. complet. fond. de bază	17,8	22,5	31,0	39,0	219,8	757,4	1534,8
Valoarea prăsilei și creșterea în greutate a animalelor	13,4	16,7	12,5	10,4	219,3	410,8	546,5
Acumulări în construcții, plantații, inventar gospodăresc și amenajări tehnice	29,9	27,8	25,1	23,5	164,8	369,7	551,2
Valoarea mijl. primite de la org. de stat și obștești fără plată	29,0	21,2	9,9	8,4	129,0	150,3	176,7
Total fond de bază	100,0	100,0	100,0	100,0	176,6	442,2	702,7
Din care: din surse de acumulare	61,1	67,0	68,6	73,0	193,3	495,0	836,7
din surse de formare	38,9	33,0	31,4	27,0	150,2	360,1	490,0
Total fond de bază la 100 ha teren agricol	—	—	—	—	134,7	114,2	82,0
Total fd. de bază în medie la o G.A.C.	—	—	—	—	123,7	159,7	179,3

Ca urmare a ritmului intens de colectivizare (vezi tab. I) o creștere susținută o înregistrează „valoarea bunurilor colectivizate trecute la fondul de bază". Alături de aceasta, un ritm mai mare de creștere se observă la elementele cele mai dinamice ale fondului de bază. Aceasta constituie un fapt pozitiv, dovedind preocuparea G.A.C. pentru dezvoltarea fondului de bază. În dinamica fondului de bază se observă o creștere nu numai a valorii totale, ci și a valorii lui raportată la 100 ha teren agricol sau în medie la o G.A.C. Scăderea valorii fondului de bază raportată la 100 ha teren agricol în 1960 se datorește în mod exclusiv ritmului de creștere rapid al

suprafețelor de teren (858,1% în 1960 față de 1955) căruia în mod obiectiv nu a putut să-i corespundă același ritm de creștere a fondului de bază. Aceasta ne explică de ce totuși fondul de bază raportat la o G.A.C. este în creștere an de an. De altfel, sînt multe G.A.C. din regiunea Iași care depășesc cu mult media pe regiune. Astfel, G.A.C. din Ruginoasa-Pașcani are un fond de bază la 100 ha agricol, care depășește media pe regiune cu 96,4%, iar la G.A.C. Gugești-Huși, cu 65,6% etc.

Dar, alături de creșterea fondului de bază se observă și o schimbare a structurii calitative a acestuia. Dacă în 1955, sursele de acumulare reprezentau numai 61,1% din fondul de bază, în 1960 ponderea acestora crește la 73,0%. Dintre acestea locul principal îl ocupă reținerile din venituri, a căror pondere crește de la 17,8% în 1955, la 39,0% în 1960, după care urmează acumulările în construcții și inventar gospodăresc.

Procesul de consolidare economică a G.A.C. rezultă și mai limpede dacă urmărim locul pe care sursele de acumulare îl ocupă în creșterea anuală a fondului de bază. Așa de exemplu în anul 1958, sursele de acumulare reprezentau 71,7% din valoarea totală a fondului de bază, dar ele au contribuit la creșterea lui în acel an cu 84,3% din totalul creșterii. În 1960, sursele de acumulare reprezentau 73% din totalul fondului de bază. Din suma de 34 milioane lei cu cît a crescut fondul de bază în acel an, 88% provine din sursele de acumulare. Rolul deosebit de important al acumulărilor în dezvoltarea fondului de bază va crește și mai mult după ce se va încheia procesul de colectivizare.

Trebuie însă de avut în vedere că, „reținerile din veniturile bănești și în natură" pentru completarea fondului de bază reprezintă numai parțial o acumulare la fondul de bază, pentru că o parte din aceste rețineri trebuie să acopere uzura mijloacelor de bază (amortismentul) iar restul pot fi considerate ca acumulări efective. De aceea cu cît ritmul de creștere al reținerilor din veniturile bănești și în natură va fi mai mare decît ritmul de creștere al cotei de amortisment, cu atît acumulările efective vor fi mai mari (Tabloul V).

Concomitent cu creșterea veniturilor alocate la fondul de bază a crescut și valoarea mijloacelor fixe și anume într-un ritm mai mic decît ritmul de creștere al veniturilor alocate fondului de bază și ca atare acumulările bănești efective au fost din an în an tot mai mari. Dacă în 1956, numai 4,5% din veniturile alocate fondului de bază au constituit acumulări efective, în 1960 ponderea acestora a crescut la 70,7%.

De asemenea a crescut mult și ponderea acumulărilor bănești efective din totalul veniturilor bănești realizate de G.A.C. (de la 0,8% în 1956 la 14,2% în 1960). Această situație a creat cîmp liber de acțiune reproducției socialiste lărgite, a permis ca de la an la an G.A.C. să reia procesul de producție pe o scară tot mai largă și ca urmare să se întărească tot mai mult din punct de vedere economic.

Ținînd cont că amortizarea mijloacelor fixe este un proces permanent și că el va crește pe măsura extinderii volumului mijloacelor fixe, și a activității de producție a G.A.C., este absolut necesar ca veniturile bănești alocate fondului de bază să crească și de aici înainte într-un ritm tot atît

TABLOUL V

Reţinerile din veniturile pentru completarea fondului de bază şi acumulările băneşti efective

Specificare		1955	1656	1957	1958	1959	1960
Venituri alocate la fondul de bază	mii lei	1 670	1 711	2 604	5 146	12 892	25 095
din care: — reţineri în bani	„ „	830	857	1 293	3 029	8 775	19 625
— val. prod. reţinute	„ „	—	—	—	231	1 044	800
— rambursări de împrum.	„ „	840	854	1 311	1 886	3 073	4 670
Cota de amortiz. a mijl. fixe	„ „	1 192	1 634	1 803	2 707	4 853	7 330
Acumulări băneşti efective	„ „	477	77	801	2 439	8 039	17 765
Venituri alocate la fondul de bază (% din total venituri băneşti)	„ „	19,4	18,8	19,1	20,9	18,0	20,0
Acumulări băneşti efective (% din total venituri băneşti)		5,5	0,8	5,9	9,9	11,6	14,2
Acumulări băneşti efective (% din total venituri alocate la fondul de bază)		28,0	4,5	30,8	47,4	62,3	70,7

de înalt. Numai pe această cale se poate mări contribuția veniturilor bănești la dezvoltarea și consolidarea economică a G.A.C.

În procesul de creștere a fondului de bază, un rol important revine și celeilalte surse de acumulare „valoarea prăsilei și creșterea în greutate a animalelor". Aceasta este în directă legătură cu dezvoltarea sectorului zootehnic. În anii cercetați, G.A.C. din regiunea Iași au reușit să-și sporească valoarea prăsilei și a creșterii în greutate a animalelor de peste 5 ori.

Dezvoltarea multilaterală a G.A.C. și întărirea lor economică și organizatorică depind în mare măsură și de „acumulările în construcții, inventar gospodăresc, plantații și amenajări tehnice". Acumulările în acest domeniu au crescut în 1960 de peste 5 ori și jumătate față de 1955, ele reprezentînd aproape un sfert din valoarea totală a fondului de bază. Atenția pe care G.A.C. au acordat-o ridicării de construcții a fost motivată de necesitatea asigurării condițiilor optime pentru dezvoltarea șeptelului într-un ritm mai rapid. Astfel, numai în anul 1960 au fost construite 251 grajduri pentru animale cornute mari, 74 maternități pentru scroafe, 53 coteţe pentru păsări, 111 saivane, 134 magazii, 163 pătule, 57 clădiri pentru ateliere, 27 remize și alte construcții. Pentru ridicarea acestor construcții, G.A.C. au folosit tot mai mult forța de muncă din cadrul gospodăriei. Astfel dacă în 1955 G.A.C. au cheltuit pentru plata specialiștilor angajați pentru construcții 16,3% din totalul cheltuielilor pentru investiții, în 1960 ele au cheltuit numai 0,8%. Tot în 1960 au fost plantate 732 ha viță de vie și peste 120 000 pomi fructiferi. Așadar, contribuția colectiviștilor la dezvoltarea proprietății obștești este din ce în ce mai mare. Numai în 1959, în medie pe G.A.C., valoarea acumulărilor a crescut cu peste 48% față de 1955, iar raportate la 100 ha agricol cu peste 57%.

În dezvoltarea proprietății obștești, alături de pămînt și de mașinile S.M.T.-urilor, un rol deosebit de important l-au avut mijloacele de bază,

proprietate obștească a G.A.C. Practica din țara noastră a dovedit că între valoarea mijloacelor de bază, valoarea fondului de bază, valoarea producției marfă și veniturile bănești realizate de G.A.C. este o strînsă legătură. Acest lucru se constată și în cazul G.A.C. din regiunea Iași (Tab. VI).

TABLOUL VI

Influența gradului de înzestrare a G.A.C. asupra fondului de bază, producției globale și marfă și asupra veniturilor bănești (% față de 1956).

Anii	Valoarea mijl. de bază			Valoarea fd. de bază			Valoarea prod. globale			Valoarea prod. marfă			Venituri bănești realizate		
	Total	La o G.A.C.	La 100 ha	Total	La o G.A.C.	La 100 ha	Total	La o G.A.C.	La 100 ha	Total	La o G.A.C.	La 100 ha	Total	La o G.A.C.	La 100 ha
1956	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958	165,5	105,2	83,8	189,2	120,3	103,1	211,7	134,7	132,2	209,7	122,0	130,6	430,7	171,6	168,7
1960	467,1	150,7	52,1	554,0	179,3	83,4	880,4	313,6	135,5	1057,2	376,7	157,6	2493,0	481,5	201,7

Corelația între acești indicatori se constată și în cazul raportării la 100 ha și în cel al raportării la o G.A.C. Cu cît G.A.C. sînt mai înzestrate cu mijloace de bază, cu atît ele au posibilitatea să-și îmbunătățească activitatea tehnico-economică și ca atare să obțină rezultate economice tot mai bune. Se știe că valoarea mijloacelor de bază raportate la 100 ha arată creșterea concentrării mijloacelor de bază. În cazul G.A.C. din regiunea Iași, deși din punct de vedere cantitativ (la 100 ha teren) se observă o scădere relativă a proprietății obștești (datorită ritmului accentuat de creștere a suprafețelor), totuși din punct de vedere calitativ, proprietatea obștească este în creștere, dovedind prin aceasta o ridicare a nivelului de socializare a producției în gospodăriile colective din regiunea Iași.

Dar pentru întărirea și dezvoltarea proprietății obștești, o importanță deosebită o au și mijloacele de bază, deoarece de acestea depinde în mare măsură ritmul de creștere a proprietății obștești (Tab. VII).

Valoarea totală a mijloacelor de bază a crescut în 1960 de peste 5 ori și jumătate față de 1955. La unele grupe de mijloace de bază creșterea este mult mai mare. Astfel, valoarea instalațiilor și amenajărilor tehnice a crescut în 1960 de peste 9 ori față de 1955, deși ponderea lor este destul de scăzută. Raportată la 100 ha teren agricol, valoarea totală a mijloacelor de bază este în scădere, aceasta datorită ritmului mult mai mare de creștere a terenului agricol (față de 1955 terenul agricol crește în 1960 cu 758,1%, iar valoarea mijloacelor de bază cu 479,3%). În schimb, în medie pe o G.A.C. valoarea mijloacelor de bază este în creștere, în 1960 fiind cu 48,1% mai mare ca în 1955. Aceasta dovedește interesul depus de G.A.C. pentru dotarea lor, pentru folosirea rațională a fondului de bază. Creșterea valorii mijloacelor fixe este o urmare directă a creșterii fondului de bază. În același timp, sporirea mijloacelor de bază folosite în procesul de producție este un prim indice care ne arată măsura în care organizarea proce-

TABLOUL VII

Structura şi dinamica mijloacelor de bază (%)

Specificare	Structura (% din total)						Creşterea absol. (% faţă de 1955)				
	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960
Clădiri, constr. şi plantaţii	42,0	44,8	44,3	36,5	33,9	33,0	132,3	166,8	205,1	306,6	456,5
Animale de muncă	12,3	12,3	14,2	22,6	22,2	16,3	123,2	182,7	431,2	632,7	770,8
Animale de producţie, păsări, albine	22,4	19,3	17,3	17,1	20,2	26,8	108,3	123,6	181,6	347,0	702,3
Maşini agricole, motoare, unelte mari şi mijloace de transport	14,7	14,8	15,2	13,9	14,8	14,8	126,0	166,0	251,5	360,1	589,8
Inventar gospodăresc	6,5	5,8	5,4	4,6	5,0	5,7	110,0	130,4	167,7	283,0	457,8
Instalaţii şi amenaj. tehnice	2,1	3,0	3,6	5,3	3,9	3,4	158,8	252,8	376,6	632,0	916,0
Total mijloace de bază	100	100	100	100	100	100	124,0	158,6	235,8	368,7	579,3
Mijl. de bază la 100 ha agricol	—	—	—	—	—	—	115,0	119,6	118,6	85,7	67,5
Mijl. de bază în medie la o G.A.C.	—	—	—	—	—	—	97,5	111,0	102,6	132,4	48,1

sului de producţie duce la folosirea deplină a condiţiilor economice şi naturale de care dispun G.A.C. în vederea sporirii producţiei.

Situaţia înzestrării G.A.C. din regiunea Iaşi cu mijloace fixe se reflectă şi în structura valorii acestora. Schimbările intervenite în această structură în perioada analizată marchează tendinţele de orientare a G.A.C. în acest sens şi totodată scot în relief anumite lipsuri care încă mai persistă în această privinţă. Ponderea mică şi în unii ani în scădere pe care o reprezintă valoarea inventarului gospodăresc, a instalaţiilor şi amenajărilor tehnice, constituie un aspect negativ. Gospodăriile colective vor trebui să acorde mai mult interes în dotarea lor cu inventar gospodăresc, instalaţii şi amenajări tehnice. Aceasta înseamnă că alături de ajutorul pe care-l primesc din partea S.M.T., gospodăriile colective trebuie să-şi completeze inventarul agricol potrivit cerinţelor agriculturii moderne, mai ales dacă avem în vedere imposibilitatea S.M.T.-urilor de a efectua în prezent toate lucrările agricole, precum şi insuficienţa numerică şi calitativă a inventarului agricol adus de colectivişti.

Ca rezultat al creşterii gradului de mecanizare din G.A.C. era de aşteptat ca ponderea valorii animalelor de muncă să fie în scădere, iar cea a animalelor de producţie în creştere. Acest lucru se observă începînd din anul 1958. La sfîrşitul anului 1960, reveneau în medie la fiecare G.A.C. faţă de 1955, de peste 5 ori mai multe vaci, de aproape două ori mai mulţi porci şi de peste 2 ori mai multe păsări.

Față de posibilitățile existente și cele ce se vor crea în viitor, G.A.C. vor trebui să depună interes mai mare în sporirea efectivelor de animale de producție.

Dezvoltarea proprietății obștești are o influență pozitivă asupra veniturilor realizate de G.A.C. și asupra celor ce se împart membrilor colectiviști (Tab. VIII).

TABLOUL VIII

Creşterea proprietăţii obşteşti şi a veniturilor, în medie pe G. A. C. (1956 = 100)

Specificare	1957	1958	1959
Valoarea proprietăţii obşteşti	134,2	152,2	211,5
Valoarea fondului de bază	123,4	120,3	160,0
Valoarea mijloacelor fixe de producţie	135,5	125,3	162,2
Total cereale produse în G.A.C.	143,1	128,2	260,5
Cereale repartizate colectiviştilor	169,4	126,1	250,0
Total venituri băneşti realizate	140,4	171,7	347,4
Sume de bani repartizate colectiviştilor	169,5	247,3	625,6

Pe măsura creșterii proprietății obștești, G.A.C. au avut posibilitatea să obțină produse în cantități din ce în ce mai mari. Ca urmare, atît cantitatea de produse valorificate, cît și cea repartizată membrilor a crescut an de an. Datorită valorificării unor cantități de produse din ce în ce mai mari, veniturile bănești ale G.A.C. și ale colectiviștilor au crescut în mod simțitor (vezi și Tab. XII).

Dar, creșterea proprietății obștești nu prezintă importanță numai pentru G.A.C. și membrii acestora. Ea are o mare însemnătate și pentru economia națională deoarece prin dezvoltarea proprietății obștești G.A.C. pot să livreze statului cantități tot mai mari de produse vegetale și animale, contribuind astfel la o mai bună aprovizionare a industriei cu materii prime și a populației cu produse agricole. Dacă în 1956 G.A.C. au livrat statului 28,1% din producția lor de grîu și porumb și 28,6% din producția de floarea-soarelui, în 1960 ele au livrat peste 30% din producția lor de grîu și porumb și peste 95% din producția de floarea-soarelui.

În creșterea și dezvoltarea proprietății obștești un sprijin de o deosebită importanță l-au primit G.A.C. din partea statului. În acest sens ele au primit din fondul funciar al statului 9.621 ha teren în folosință precum și diferite mijloace de bază în mod gratuit a căror valoare se ridica la sfîrșitul anului trecut la aproape 7.000.000 lei. La acestea mai trebuiesc adăugate împrumuturile acordate de către stat pentru producție și investiții precum și sprijinul substanțial primit prin S.M.T.

În perioada 1955—1960 G.A.C. au primit împrumuturi în valoare de peste 50.000.000 lei numai pentru investiții, în afară de cele acordate pentru producție. În același timp G.A.C. au contribuit cu fonduri proprii pentru nevoile de investiții, participarea lor fiind din ce în ce mai substanțială. Astfel dacă în 1955 contribuția G.A.C. la investiții reprezintă 30%

din totalul investiţiilor, în 1960 această contribuţie este de cca. 50%. În ce priveşte sprijinul primit din partea S.M.T. e suficient să arătăm că dacă în 1955 reveneau pentru fiecare tractor convenţional cîte 39 ha a.n. executate în G.A.C., în 1960 numărul acestora a depăşit cu mult cifra de 100. Sprijinul acordat de către stat G.A.C. s-a manifestat în multe alte domenii.

III. *Dezvoltarea multilaterală a gospodăriei obşteşti.*

Una din principalele căi ale consolidării economico-organizatorice a G.A.C. este dezvoltarea multilaterală. Aceasta constituie pentru G.A.C. o rezervă internă principală în vederea obţinerii unei cantităţi mari şi variate de produse şi a unor venituri băneşti importante necesare asigurării unui puternic fond de bază şi ridicării nivelului de trai al colectiviştilor. Dezvoltarea multilaterală contribuie la rotaţia mai bună a culturilor, la folosirea mai raţională a forţelor de muncă, la accelerarea vitezei de rotaţie a mijloacelor circulante.

O primă imagine asupra dezvoltării multilaterale a G.A.C. din regiunea Iaşi poate să ne ofere analiza structurii modului de folosinţă a terenului (Tab. IX).

TABLOUL IX

Structura şi dinamica suprafeţelor de teren

Categoria de teren	1955	1956		1957		1958		1959		1960	
	% faţă de total	% faţă de total	% faţă de 1955	% faţă de total	% faţă de 1955	% faţă de total	% faţă de 1955	% faţă de total	% faţă de 1955	% faţă de total	% faţă de 1955
Arabil	81,3	79,6	107,6	80,7	134,8	82,5	203,8	85,4	611,9	83,8	883,7
Fînaţuri şi păş. nat.	12,5	13,1	114,8	12,0	129,7	11,4	182,6	9,1	425,6	9,5	640,0
Plante vitic. şi pomic.	2,1	1,8	120,2	1,5	124,0	1,6	156,8	1,8	485,8	2,3	1 234,2
Total teren agricol	95,9	94,5	108,2	94,2	133,2	95,5	200,0	96,3	584,2	95,6	857,2
Teren neagricol	4,1	5,5	151,0	5,8	195,0	4,5	226,9	3,7	527,9	4,4	952,4
Total suprafaţă	100,0	100,0	109,9	100,0	135,7	100,0	200,7	100,0	582,1	100,0	861,1

Analiza structurii modului de folosinţă a terenului ar trebui să ne arate în linii mari felul în care G.A.C. au ştiut să folosească pămîntul, schimbările survenite în timp în structură precum şi posibilităţile pe care le au G.A.C. în vederea folosirii în perspectivă în mod cît mai raţional pămîntul. Din cauza ritmului rapid de colectivizare (în ultimii ani), felul în care G.A.C. au ştiut să folosească pămîntul va putea fi mai greu evidenţiat prin această analiză.

Datele tab. IX ne arată că suprafeţele de teren au crescut în mod simţitor an de an, datorită preocupării mai intense pentru atragerea de noi membri în G.A.C., mai ales a ţăranilor cu gospodării mijlocii. Cea mai mare creştere o au plantaţiile viti-pomicole (de peste 12 ori), după care urmează terenul arabil. Creşterea cea mai mică (ca pondere) o au păşunile şi fîneţele. În ce priveşte structura modului de folosinţă a terenului, ponderea

cea mai mare o are terenul arabil, aceasta ca urmare a faptului că regiunea noastră se găsește în zona cerealieră. Ponderea suprafețelor de pajiști naturale este în scădere, iar cea a viilor și livezilor înregistrează creșteri simțitoare în anii din urmă.

Trebuie de remarcat totuși că G.A.C. au depus interes în folosirea mai rațională (mai intensivă) asupra suprafețelor de teren. În perioada analizată suprafața ocupată cu pomi fructiferi, viță de vie și legume a fost extinsă, iar suprafețe însemnate din pășunile și fînețele naturale slab productive au fost desțelenite și redate terenului arabil. Față de condițiile naturale și economice existente în regiunea Iași, G.A.C. vor trebui să extindă mai mult suprafețele ocupate cu pomi, vie și legume.

Pentru a întregi analiza în legătură cu folosirea fondului funciar al G.A.C. este necesar să ne ocupăm și de schimbările calitative în ce privește folosirea rațională a pămîntului, respectiv structura suprafețelor cultivate. Ponderea mare a suprafețelor arabile este un aspect pozitiv deoarece G.A.C. dispun de posibilități multiple în vederea dezvoltării culturilor cerealiere, a plantelor tehnice, a furajelor, a legumelor etc. Dacă analizăm structura culturilor din G.A.C. observăm o justă orientare în folosirea terenului arabil, în sensul că s-a dat atenție mare extinderii culturilor care găsesc condiții optime de dezvoltare și care, datorită acestui fapt sînt rentabile (Tab. X).

TABLOUL X

Dinamica și structura culturilor

Denumirea culturilor	Structura culturilor (% din total)						Creșterea absolută (1955=100)					În medie la o GAC, în 1960 %față de 1955
	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960	
Cereale pentru boabe (total)	70,3	70,2	72,5	73,0	72,5	70,6	104,5	115,7	181,2	474,8	744,5	201,5
din care:												
grîu și secară	35,1	31,8	32,8	28,9	26,8	29,2	94,3	104,2	142,6	348,8	628,1	183,0
porumb boabe	22,2	24,4	26,2	32,6	39,9	37,6	114,2	131,2	254,1	819,0	1241,1	400,0
Culturi tehnice (total)	8,3	8,9	9,2	12,2	16,9	15,9	109,8	122,7	252,0	924,9	1292,0	350,0
din care:												
floarea-soarelui	6,3	6,5	6,5	9,4	10,2	10,6	105,7	114,0	253,2	726,2	1215,5	416,6
sfeclă de zahăr	1,2	1,5	1,5	2,2	3,5	3,6	124,4	141,6	314,0	1305,2	2650,5	750,0
Culturi alimentare	3,6	2,7	2,7	1,9	1,9	1,8	75,8	85,3	91,2	251,2	2650,5	115,4
Alte culturi (total)	17,8	18,2	15,6	12,9	8,7	11,8	107,4	97,1	123,9	217,5	666,0	212,0
din care:												
plante ptr. siloz	0,4	0,5	0,7	1,7	2,6	7,00	147,5	193,7	735,0	3121,3	12657,5	3500,0
Total suprafață însămînțată	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	104,5	112,0	173,9	459,2	773,8	230,0

Datorită creșterii suprafețelor de teren arabil, suprafața diferitelor culturi este în creștere. Această creștere este însă neuniformă, unele culturi fiind extinse mai mult (tehnice și furajere) altele mai puțin.

În ce privește structura culturilor, aceasta s-a schimbat destul de

mult în 1960 față de 1955, ajungîndu-se în 1960 la un echilibru mai rațional care trebuie să existe între culturi, echilibru cerut de însăși necesitatea unei dezvoltări multilaterale în concordanță cu condițiile naturale și economice ale G.A.C. În acest sens se observă o deplasare structurală a suprafețelor cultivate, în direcția creșterii ponderii suprafețelor ocupate de culturi tehnice. Această deplasare s-a făcut în special pe seama grupei „alte culturi".

În ce privește ponderea suprafețelor ocupate cu cereale pentru boabe, aceasta se menține în toți anii aproximativ la același nivel. În schimb însă, raportul între grîu și porumb se schimbă an de an în favoarea porumbului pentru boabe. Trebuie menționată de asemenea scăderea ponderii suprafețelor ocupate de culturile alimentare. Aceasta s-a făcut pe seama reducerii suprafețelor ocupate cu cartofi, (din cauza condițiilor nefavorabile) această cultură menținîndu-se numai la nivelul consumului local. În același timp trebuie de remarcat creșterea accentuată a ponderii suprafețelor ocupate cu plante de nutreț pentru siloz, impusă de necesitatea asigurării bazei furajere pentru sectorul zootehnic în creștere. Toate aceste schimbări structurale în modul de utilizare a terenului sînt în strînsă concordanță cu propunerile lucrărilor de zonare a producției agricole și au influențat în mod favorabil dezvoltarea economică a G.A.C.

Cu toate că în structura culturilor se observă o serie de aspecte pozitive, totuși în ce privește producțiile medii realizate nu se mai constată același progres constant (Tab. XI).

TABLOUL XI

Producții medii realizate de G.A.C. la principalele culturi

Cultura	% față de producțiile medii realizate de întovărășirile agricole						% față de prod. medii realizate de țăranii cu gospodării individuale					
	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Grîu	107,6	100,0	115,0	119,7	128,5	116,0	109,5	135,9	130,4	133,4	146,6	145,9
Porumb	116,1	109,6	131,3	100,0	100,0	141,8	118,3	140,7	136,5	120,1	114,3	156,4
Floarea-soarelui	116,3	112,9	143,5	108,8	100,0	101,2	130,7	124,7	145,8	122,8	121,2	113,3
Sfeclă de zahăr	109,7	157,2	150,6	100,0	100,0	100,3	111,5	108,2	153,3	110,3	100,0	102,8

Deși producțiile medii realizate de G.A.C. depășesc în fiecare an producțiile medii realizate de întovărășirile agricole și de țăranii cu gospodării individuale, totuși se observă inconstanța recoltelor medii de la an la an. Aceasta se datorește desigur și condițiilor naturale specifice fiecărui an, dar mai ales condițiilor subiective din G.A.C. În G.A.C. din regiunea Iași se folosesc încă foarte puține îngrășăminte chimice și naturale (în 1959 s-au aplicat îngrășăminte chimice pe 1,7% și organice pe 1,9% din suprafața însămînțată), iar mijloacele științifice de luptă împotriva factorilor negativi ai naturii nu au fost folosite întotdeauna în mod judicios. Așa de exemplu, în 1959, s-au executat ogoare de toamnă numai pe 21,6%

din suprafața rămasă pentru însămînțările de primăvară. Această situație a influențat și asupra ritmului rapid de consolidare a G.A.C.

Cu toată existența acestor lipsuri în realizarea unor producții medii sporite an de an, G.A.C. au demonstrat superioritatea incontestabilă a marii gospodării socialiste. Aceasta ne-o ilustrează mai evident datele anului 1956 (an cu condiții nefavorabile sau mai puțin favorabile), cînd producțiile realizate de G.A.C. întrec pe cele din întovărășiri și din sectorul individual. Realizarea de producții medii tot mai mari, a făcut ca G.A.C. să obțină producții totale sporite, creînd astfel condiții pentru impulsionarea creșterii animalelor și a productivității acestora (vezi tabloul XVI), sporirea cantităților de produse marfă (Tab. XII) și a cantităților de produse repartizate membrilor (Tab. VIII).

TABLOUL XII

Producția totală și marfă la principalele culturi

Cultura	Prod. totală la 100 ha arabil (% față de 1956)				Producția marfă la 100 hectare teren arabil								
					% față de prod. totală					% față de 1956			
	1957	1958	1959	1960	1956	1957	1958	1959	1960	1957	1958	1959	1960
Grîu, secară	165,2	117,2	131,1	110,9	33,7	25,6	36,7	37,4	40,6	126,9	129,2	127,9	134,8
Porumb boabe	120,0	136,8	159,4	172,6	22,8	19,4	27,4	28,9	22,9	101,6	164,5	201,6	169,3
Tot. grîu porumb	142,3	127,1	145,3	141,3	28,1	22,8	31,7	32,7	29,8	116,5	143,7	170,0	149,0
Fl. soarelui	112,9	161,1	174,1	174,1	29,6	27,8	50,5	90,4	94,9	106,2	275,0	531,3	556,2
Sfeclă de zahăr	133,5	145,9	204,7	242,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	133,5	145,9	204,7	242,9

Producția totală obținută la 100 ha teren arabil, trebuie pusă în legătură și cu creșterea sau scăderea suprafețelor însămînțate cu cultura respectivă. Astfel, deși producția medie de grîu realizată în 1958 este mai mare decît în 1957, datorită faptului că ponderea suprafațelor ocupate cu grîu este mai mică în acest an, producția totală apare în scădere. Situația se prezintă invers pentru cultura porumbului. Atunci cînd și producția medie și suprafața însămînțată au crescut, producția totală la 100 ha teren arabil înregistrează o creștere simțitoare. Așa este cazul la floarea-soarelui și sfecla de zahăr.

Cît despre producția marfă, aceasta este în creștere an de an, atît în ce privește cantitatea cît și ponderea din producția totală. Acesta este un aspect pozitiv al activității economice a G.A.C. întrucît ea este una din căile principale care duce la creșterea proprietății obștești și deci la întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor și la sporirea veniturilor bănești repartizate colectiviștilor (vezi și tab. VIII). Sporirea producției marfă se datorește și măsurilor de cointeresare materială a colectiviștilor în ridicarea producției și productivității muncii prin desființarea cotelor obligatorii și aplicarea sistemului de contractări și achiziții.

În ce privește modul de valorificare a producției și aici se observă o simțitoare îmbunătățire. Dacă în 1955 G.A.C. au livrat statului pe bază de cote, contracte și achiziții 43,0% din producția marfă de cereale a lor, în

1960, ele valorifică pe această cale 48,2% din producția marfă. În același timp valorificările de cereale pe piața liberă au scăzut de la 1,9% din producția marfă în 1955 la 0,5% în 1960. Această schimbare a fost determinată de avantajele mari create de către stat prin noul sistem de contractări și achiziții.

În viitor, pentru a contribui și mai mult la consolidarea economică și organizatorică, G.A.C. din regiunea Iași vor trebui să-și intensifice eforturile pentru obținerea de producții medii din ce în ce mai ridicate. Acest lucru este necesar cu atît mai mult cu cît suprafața de teren arabil ce revine la o familie de colectivist apt de muncă este destul de mică.

Un factor important al ridicării eficacității economice a G.A.C. din regiunea Iași (care au un caracter evident cerealier) îl reprezintă dezvoltarea legumiculturii, pomiculturii și viticulturii. Aceste ramuri contribuie în mare măsură la consolidarea economico-organizatorică a G.A.C. prin faptul că, pe de o parte aduc venituri mari la hectar și la o zi-muncă folosită în aceste sectoare, iar pe de altă parte ajută la folosirea mai rațională și în mai mare măsură a forței de muncă din G.A.C. Suprafața ocupată cu legume și zarzavaturi este în continuă creștere în perioada cercetată, reprezentînd 542,1% în 1960 față de 1955, iar în medie pe o G.A.C. suprafața crește în 1960 cu 30,3% față de 1955 (Tab. XIII).

TABLOUL XIII

Dezvoltarea legumiculturii în G. A. C. (1955 = 100)

Specificare	1957	1959	1960
Suprafața cultivată cu legume	100,0	357,6	542,1
Idem în medie la o G.A.C.	71,4	150,3	141,0
Legume la o zi-muncă folosită în legumicult.	135,7	110,7	142,9
Consumul de z. m. la 1 ha de legume	132,3	116,6	104,1
Venituri bănești realiz. la 1 ha legume	154,4	170,0	178,3
Idem la o z. m. folosită în legumicultură	142,5	177,1	185,4

Îmbunătățirea activității în cultura legumelor și zarzavaturilor a dus la obținerea de rezultate din ce în ce mai bune în acest sector de activitate. Aceasta rezultă din faptul că deși numărul de zile muncă folosite la 1 ha legume crește cu 4,1% în 1960 față de 1955, veniturile bănești realizate la o zi-muncă folosită în legumicultură și la 1 ha cultivat cu legume înregistrează creșteri mult mai mari, reprezentînd 185,4% și respectiv 178,3%. Acestea au permis obținerea de venituri bănești din ce în ce mai mari din valorificarea legumelor și zarzavaturilor. În 1960 valoarea produselor legumicole valorificate reprezintă 737,9% față de 1955. Trebuie de menționat totuși că dacă suprafețele cultivate cu legume au înregistrat o creștere simțitoare, producțiile totale n-au înregistrat același progres, în primul

rînd datorită producțiilor medii la ha care se mențin la un nivel scăzut. O astfel de situație micșorează aportul pe care l-ar putea aduce legumicultura în direcția obținerii de venituri bănești mari și în tot timpul anului. Pe viitor G.A.C. vor trebui să-și îndrepte atenția și în această direcție și mai ales în direcția sporirii producției de legume timpurii.

În procesul dezvoltării multilaterale, o atenție demnă de subliniat au acordat G.A.C. sectorului viti-pomicol. Acest sector ocupă peste 2% din suprafața agricolă a G.A.C. și este în creștere an de an. La sfîrșitul anului 1960, sectorul viti-pomicol reprezenta o creștere de peste 11 ori față de 1955, iar în medie pe o G.A.C. pe aceeași perioadă creșterea reprezintă 300% (Tab. XIV).

De remarcat este faptul că suprafața ocupată cu vii și pomi crește în ultimii ani în mod deosebit datorită plantațiilor noi care se fac în mod organizat, folosindu-se numai soiurile raionate. Astfel, dacă în 1956, din suprafața ocupată cu vii și pomi cu care a crescut acest sector în anul respectiv, numai 13,8% reprezenta plantații noi, în 1959 acest procent crește la 18,2%, iar la sfîrșitul anului 1960 ajunge la 46,8%. Aceasta demonstrează importanța pe care o acordă G.A.C. dezvoltării sectorului viti-pomicol.

TABLOUL XIV

Dezvoltarea pomiculturii și viticulturii (1955 = 100)

Specificare	1957	1959	1960
Suprafața ocupată de vii și livezi	124,0	485,8	1189,6
În medie pe o G.A.C.	91,3	220,3	300,0
Consumul mediu de z. m. la 1 ha vie, pomi	66,5	62,0	90,5
Venituri bănești în medie la 1 ha vie, pomi	265,1	196,7	232,6
Idem la o z. m. folosită în sect. viti-pomicol	301,6	165,7	214,5

Sectorul viti-pomicol contribuie în măsură și mai mare la consolidarea economico-organizatorică a G.A.C. Acest lucru este concludent dacă comparăm rezultatele economice obținute de la un an la altul. Astfel, în timp ce numărul de zile-muncă folosite în medie la 1 ha vie și pomi scade în 1960 cu aproape 12% față de 1955, veniturile bănești la o zi-muncă cresc cu 65,7% în 1959 și cu 114,5% în 1960, iar cele obținute în medie de pe un ha cu pomi și vie cresc cu 96,7% și respectiv 132,6%. În anul 1959 procentul de creștere este mai mic ca în 1957 deoarece în acest an au fost condiții nefavorabile pentru pomi și vie (brume în perioada înfloritului și vînturi puternice înainte de coacerea fructelor). Veniturile bănești totale obținute din acest sector sînt însă în permanentă creștere datorită producției mari care a permis sporirea cantităților valorificate. Producția marfă a reprezentat 35,8% în 1957 și 45,6% în 1959, față de numai 34,7% în 1955 din producția totală realizată, cu toate că membrilor colectiviști li s-au repartizat pentru o zi-muncă aceleași cantități de struguri, vin și fructe.

Ținînd cont de condițiile favorabile existente pentru dezvoltarea sectorului viti-pomicol, G.A.C. din regiunea Iași vor trebui să ia măsuri pentru

extinderea acestui sector, pentru reducerea suprafețelor cu vii hibride și înlocuirea lor cu vie altoită, această din urmă măsură ducînd în mod nemijlocit la o creștere a rentabilității viilor.

Un factor hotărîtor în dezvoltarea multilaterală și în consolidarea economico-organizatorică a G.A.C. îl constituie creșterea animalelor de producție. În perioada 1955—1960, numărul total al vacilor aparținînd gospodăriilor colective a crescut de aproape 18 ori, iar al scroafelor și oilor de aproape 6 ori (Tab. XV).

Cu toate că efectivele de animale au crescut în proporție destul de mare, încărcătura la 100 ha se menține încă scăzută, aceasta ca urmare a creșterii suprafețelor și înființării unui număr mare de noi unități care în primii ani de activitate nu au avut posibilități să procure un număr de animale corespunzător cu suprafața pe care o dețin.

TABLOUL XV

Densitatea animalelor din G.A.C. la 100 ha teren

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Total taurine — cap. la 100 ha A+P + F	11,7	11,0	8,7	10,0	14,1	15,1
Din care: vaci	1,9	1,7	1,2	1,7	2,5	4,1
Total porcine — capete la 100 ha arabil	8,5	6,1	4,6	6,1	8,5	7,1
Din care: scroafe	4,2	3,2	2,1	2,7	2,8	2,7
Total ovine — capete la 100 ha A + P + F	122,1	115,4	106,6	89,1	76,3	65,9
Din care: oi mame	98,3	93,4	83,3	71,3	61,1	59,4
Păsări — capete la 100 ha cereale *)	40,8	37,7	29,1	45,2	36,5	49,9
Total UVM — Animale la 100 ha A+P+F	23,2	21,3	18,8	17,3	16,8	25,7

*) Păsările au fost transformate în găini astfel: 1 rață=2 găini; 1 gîscă=1 curcă= = 4 găini.

Trebuie de apreciat totuși ca pozitiv efortul depus de G.A.C. în extinderea sectorului zootehnic. Astfel, numai în anul 1960 G.A.C. au cumpărat 6 303 capete vaci, 570 juninci montate, 1 000 scroafe, 40 vieri de reproducție, 350 capete tineret porcin, 51 725 oi, 1 390 berbeci, 78 296 găini, 160 stupi etc. La acestea trebuie adăugate efectivele destul de însemnate reținute din prăsila proprie. În același timp G.A.C. s-au preocupat și de îmbunătățirea raselor. Astfel, ponderea oilor cu lînă semifină a ajuns în 1959 la peste 20% din numărul total al oilor, iar în 1960 la aproape 30%. Eficacitatea măsurilor luate în ce privește creșterea animalelor de producție în G.A.C. și înțelegerea de către majoritatea gospodăriilor a importanței acestor ramuri sînt confirmate de rezultatele obținute în anul 1960.

În bună măsură G.A.C. s-au ocupat de întreținerea și furajarea animalelor în scopul sporirii productivității acestora. Ca urmare, producția pe cap de animal este în creștere an de an (Tab. XVI).

Creșterea producției pe cap de animal, în 1960 și în mod deosebit a producției de lapte de vacă se datorește în primul rînd folosirii pe scară tot mai mare a furajelor însilozate în hrana animalelor. Astfel, dacă în 1955 s-a asigurat în medie doar 100 kg furaje însilozate pe cap de vacă furajată, din producția anului 1960 revine în medie pe cap de vacă peste 12 tone (în ipoteza că tot acest furaj ar fi fost folosit numai pentru vaci). Ca urmare

TABLOUL XVI

Producţii realizate în creşterea animalelor

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Prod. medie de lapte pe cap de vacă furajată (1)	700,0	663,0	801,0	743,0	916,0	1.294,0
Prod. medie de lapte pe cap de oaie mulsă (1)	36,0	39,0	43,6	38,0	45,0	43,0
Prod. medie de lînă pe cap de ovină adultă (kg)	2,1	1,8	1,8	1,9	1,98	1,8
Producţia marfă de carne (kg la 100 ha agricol)	1777,0	1565,0	1433,0	983,0	1157,0	1589,0
Producţia marfă lapte de vacă (l la 100 ha A + P + F)	1319,0	926,0	849,0	592,0	1213,0	2935,0
Producţia marfă lapte de oaie (la 100 ha A + P + F	2395,0	2216,0	1939,0	1511,0	1371,0	2342,0
Prod. marfă lînă (kg la 100 ha A + P + F)	113,0	104,0	100,1	87,3	77,7	121,0

a îngrijirii și furajării în mai bune condițiuni a vacilor de lapte, în multe G.A.C. producția de lapte pe cap de vacă furajată a depășit 2 500 litri lapte.

O dată cu creșterea numărului de animale și a productivității acestora a crescut și volumul producției marfă la principalele produse din sectorul zootehnic. În 1960, producția marfă totală de lapte de vacă crește de peste 6 ori față de 1955, la lapte de oaie de aproape 5 ori, la carne de 4 ori, la lînă de aproape 30 ori etc. Cu toate acestea, producția marfă raportată la 100 ha înregistrează ușoare oscilații în 1960 față de 1955. Aceasta se datorește în primul rînd ritmului mai scăzut de creștere a efectivelor de animale față de ritmul de creștere a terenului (Tab. XVII). În ce privește scăderea producției marfă, aceasta mai scade și datorită reținerilor de animale pentru prăsilă. Numai în 1959 s-au reținut din prăsilă proprie 251 capete taurine, 6 401 capete ovine, 1 182 capete porcine. Aceasta a influențat și asupra veniturilor bănești pe care le-au obținut G.A.C. din creșterea animalelor. În 1959 veniturile bănești obținute din creșterea animalelor reprezintă numai 16,1% din totalul veniturilor bănești, față de 45,2% cît era în 1955 (Tab. XVII).

Din datele tab. XVII rezultă în mod clar că veniturile bănești obținute la o zi-muncă din creșterea animalelor cresc de la an la an. În 1960 scăderea veniturilor la o zi-muncă din creșterea vacilor și oilor se explică, așa cum am arătat mai sus, prin faptul că s-a reținut un număr mare de animale pentru prăsilă.

Printre cauzele care influențează asupra menținerii, totuși, a unor producții scăzute a animalelor, menționăm: alimentația, uneori nerațională a animalelor în unele perioade ale anului, creșterea lentă a numărului de animale din rasele productive, lipsa de evidență a producției, insuficiența cadrelor tehnice, fluctuația și slaba pregătire a muncitorilor din acest sector. Cunoscînd importanța mare pe care o prezintă creșterea animalelor de producție, G.A.C. vor trebui să acorde atenție mai mare lichidării acestor

TABLOUL XVII

Veniturile băneşti din creşterea animalelor de producţie

Specificare		1955	1957	1959	1960
Total venituri băneşti realiz. din creşterea animalelor	% din tot. venit. băneşti realiz. de G.A.C.	45,2	38,7	16,1	20,3
	lei la o z. m. folosită în creşterea animalelor	25,85	31,59	26,88	24,90
Venituri băneşti realizate din creşterea vacilor	% de venit. băneşti realiz. din creşt. anim.	14,7	11,7	16,5	23,2
	lei la o z. m. folosită în creşt. vacilor	15,0	18,58	17,5	15,5
Venituri băneşti realizate din creşterea porcilor	% din venit. băn. realiz. din creşt. anim.	21,9	20,5	18,6	31,9
	lei la o z. m. folosită în creşt. porcilor	31,2	45,07	28,9	74,5
Venituri băneşti realizate din creşterea oilor	% de venit. băn. realiz. din creşt. anim.	57,1	43,1	53,3	38,9
	lei la o z. m. folosită în creşt. oilor	25,41	27,52	30,7	24,4

lipsuri, să depună interes în creşterea efectivelor de animale şi a productivităţii acestora, precum şi pentru reducerea consumului de zile-muncă folosite în creşterea animalelor.

Pentru buna deservire a proceselor de producţie, G.A.C. din regiunea Iaşi şi-au organizat un mare număr de ateliere şi întreprinderi anexe. Acestea au o mare importanţă pentru consolidarea economico-organizatorică a G.A.C., întrucît pe de o parte ele satisfac cerinţele interne ale gospodăriei obşteşti, iar pe de altă parte dau şi produse marfă care sporesc veniturile băneşti. În acelaşi timp ele contribuie la folosirea mai raţională a forţei de muncă. Modul cum s-au dezvoltat întreprinderile anexe în G.A.C. din regiunea Iaşi se pot urmări din datele tabloului XVIII.

În majoritatea cazurilor, la începutul activităţii lor, G.A.C. dezvoltă îndeosebi acele întreprinderi anexe care răspund în special necesităţilor de producţie (ateliere de fierărie, tîmplărie, lemnărie, rotărie). Pe măsura dezvoltării G.A.C., se înfiinţează şi alte ateliere şi întreprinderi anexe (ateliere de prelucrat lapte, cărămidării, vărării etc.). Acestea însă sînt în număr mic, deşi în G.A.C. din regiunea Iaşi există multe posibilităţi pentru dezvoltarea întreprinderilor anexe, posibilităţi care nu sînt încă folosite din plin.

O dată cu creşterea numărului de întreprinderi anexe a crescut şi numărul de colectivişti ocupaţi în acestea, precum şi al zilelor-muncă folosite. Creşterea numărului de zile-muncă nu este numai numerică ci şi ca pondere din totalul zilelor-muncă folosite în G.A.C. Creşerea şi dezvoltarea întreprinderilor anexe a dat posibilitatea G.A.C. să valorifice şi o parte din

TABLOUL XVIII

Dezvoltarea atelierelor şi întreprinderilor anexe

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Numărul atelierelor de fierărie	43	38	35	72	150	230
Numărul atelierelor de tîmplărie-rotărie	24	26	18	38	82	118
Numărul altor atel. şi întrepr. anexe	5	4	3	3	7	17
Numărul colectiv. ocupaţi în într anexe	122	106	111	197	366	798
Zile muncă folos. în într. anexe	16.866	25.043	30.723	51.049	127.684	186.841
Idem— % din total z.m. folosite în G.A.C.	1,2	1,9	2,1	2,3	2,1	1,8
Venituri băneşti realiz. din într. anexe—lei	68.563	127.304	248.284	344.151	822.365	1.094.524
Idem — în medie la o G.A.C.	665	971	1.773	1.671	2.875	3.236

produsele acestora, ceea ce a dus la creșterea veniturilor realizate din întreprinderile anexe. În 1960 aceste venituri au crescut în medie pe gospodărie de aproape 5 ori față de 1955.

În viitor, G.A.C. din regiunea Iași trebuie să dea o atenție mai mare dezvoltării întreprinderilor anexe și în special acelora care produc materialele necesare pentru construcții și aduc venituri bănești mari.

Colectiviștii trebuie să lupte pentru descoperirea tuturor resurselor interne ale G.A.C., pentru dezvoltarea întreprinderilor anexe care pe baza acestor resurse să dea venituri tot mai mari. În acest fel se contribuie și pe această cale la consolidarea economică și organizatorică a G.A.C.

Dezvoltarea multilaterală a G.A.C. din regiunea Iași iese și mai mult în evidență prin analiza producției globale și a producției marfă (Tab. XIX).

Datele tab. XIX ne arată că între cele două ramuri de bază din cadrul G.A.C., ramura vegetală prezintă ponderea cea mai mare atît în ce privește producția globală cît și producția marfă. Acest lucru se datorește — așa cum am mai arătat — faptului că în această perioadă în regiunea Iași sectorul colectivist s-a dezvoltat într-un ritm mai accelerat, creșterea animalelor de producție neputîndu-se dezvolta în același ritm. Totuși producția marfă din creșterea animalelor se menține la un nivel mai ridicat în ce privește ponderea față de producția marfă totală, ea reprezentînd 29%, în timp ce producția totală a acestor ramuri reprezintă numai 11,2% din valoarea totală a producției globale. Aceasta demonstrează importanța creșterii animalelor în realizarea producției marfă din cadrul G.A.C.

TABLOUL XIX

Structura producției globale și a producției marfă *

Specificare	1956	1958	1960
Valoarea prod. globale totale	100,0	100,0	100,0
Din care: prod. vegetală	81,9	85,9	88,8
„ animală	18,1	14,1	11,2
Valoarea prod. marfă totală	100,0	100,0	100,0
Din care: prod. vegetală	56,5	71,5	71,0
„ animală	43,5	28,5	29,0

*) Valoarea producției globale și marfă s-a calculat în prețuri comparabile.

Pentru a ne da mai bine seama de rezultatele obținute în perioada analizată, în dezvoltarea multilaterală a G.A.C., este necesară analiza structurii și dinamicii producției globale și marfă la 100 ha teren (Tab. XX).

TABLOUL XX

Structura și dinamica producției globale și marfă la 100 ha

Specificare	Structura			Dinamica		
	1956	1958	1960	1956	1958	1960
Val. prod. globale totale	100,0	100,0	100,0	100,0	132,2	135,5
Din care: ramura vegetală	81,1	85,9	88,7	100,0	138,7	142,3
„ creșt. anim.	18,2	14,1	11,3	100,0	102,7	81,6
Val. prod. marfă totală	100,0	100,0	100,0	100,0	130,6	157,6
Din care: ramura vegetală	56,0	71,4	71,0	100,0	165,8	198,8
„ creșt. anim.	44,0	28,6	29,0	100,0	85,3	104,5

Urmărind datele Tab. XX, observăm că deși în perioada analizată suprafața G.A.C. crește înt-run ritm accelerat, ele și-au dezvoltat producția multilateral, producția globală și marfă la 100 ha a crescut, în 1960 reprezentînd 135,5% și respectiv 157,6% față de 1956. De remarcat este faptul că în ultimii ani sursa principală de realizare a producției marfă o constituie vînzările de produse către stat prin contractări și achiziții. Astfel, la producția vegetală, ponderea producției marfă realizată din contractări și achiziții crește de la 53,2% în 1956 la 63,4% în 1960, iar la producția animală de la 53,3% la 70,7%. În același timp scade ponderea producției marfă realizată din vînzările pe piață. Aceasta demonstrează că G.A.C. din regiunea Iași se conving tot mai mult de avantajele pe care le au prin valorificarea produselor către stat.

La realizarea producției globale și marfă ramurile și culturile au participat în mod diferit, ponderea participării lor variind de la an la an în funcție de dezvoltarea multilaterală a G.A.C. (Tab. XXI).

Analiza datelor de mai sus scot în evidență dezvoltarea multilaterală și intensivă a producției agricole din G.A.C. Aceasta o demonstrează creșterea valorii produselor rezultate din culturile tehnice, struguri și fructe,

TABLOUL XXI

Structura producției globale și marfă pe surse de realizare

Specificare	Prod. globală			Prod. marfă		
	1956	1958	1960	1956	1958	1960
Prod. vegetală totală	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Din care: cereale ptr. boabe	57,6	53,5	51,3	64,3	53,9	41,1
culturi tehnice	9,2	9,8	13,4	18,9	24,1	36,6
„ alimentare	12,5	12,7	10,2	5,0	11,7	10,1
struguri și fructe	8,0	11,9	10,8	9,0	8,3	11,3
alte culturi	12,7	12,1	14,3	2,8	2,0	1,9
Producția animală totală	100,0	100,0	100,0	100,0	100 0	100,0
Din care: carne	37,1	40,7	31,4	37,0	38,7	32,8
lapte	41,4	33,2	51,7	40,0	39,7	51,1
lînă	15,0	12,4	11,6	11,3	13,8	11,2
alte produse	6,5	13,7	5,3	11,7	7,8	4,9

precum și menținerea unor proporții juste între diferitele produse din ramura creșterii animalelor. Scăderea ponderii valorii cărnii se datorește faptului că gospodăriile colective au reținut multe animale pentru reproducție, ele valorificînd în această perioadă efective mai mici (deși față de 1956, în 1960 ele valorifică totuși cantități mai mari).

Dacă avem în vedere structura suprafețelor ocupate cu diferite culturi (vezi Tab. X), datele de mai sus relevă importanța pe care o au culturile intensive în realizarea veniturilor bănești ale G.A.C. Scăderea relativă a producției globale și marfă la cereale (a ponderei acestora), carne și lînă, nu trebuie să ne ducă la concluzia greșită că aceste produse sînt în descreștere. În 1960 față de 1956 de exemplu, valoarea producției globale a cerealelor la 100 ha teren reprezenta 135,3%, iar cea a producției marfă 126,7%.

Un alt indicator important în aprecierea consolidării economico-organizatorice a G.A.C. și mai ales în ce privește îmbinarea armonioasă a diferitelor sectoare de activitate îl reprezintă structura folosirii zilelor-muncă (Tab. XXII).

Creșterea ponderii zilelor-muncă folosite în producția vegetală și în același timp scăderea ponderii zilelor-muncă folosite în creșterea animalelor de producție se explică prin faptul că suprafața G.A.C. a crescut în ultimul timp într-un ritm mai rapid, iar numărul animalelor de producție în mod normal, nu a putut crește în aceeași măsură. Pe de altă parte, creșterea ponderii zilelor-muncă în producția vegetală se datorește în mare măsură și dezvoltării ramurilor și culturilor intensive (vezi Tab. IX și X). În același timp scăderea ponderii zilelor-muncă folosite în creșterea animalelor de producție se datorește și unei organizări mai bune a muncii ceea ce a dus la o creștere a productivității muncii, iar ca urmare numărul de zile-om folosite pentru o U.V.M. se reduce mult (la taurine de la 58,6 z.m. în 1955 la 36,1 z.m. în 1960; la porcine de la 60,8 la 30,4 z.m. etc.).

Un fapt pozitiv în folosirea zilelor-muncă îl constituie creșterea ponderii acestora folosite în construcții (de la 2,9% în 1955 la 4,1% în 1960), aceasta demonstrînd în mod evident că G.A.C. folosesc tot mai mult forța de muncă

TABLOUL XXII

Structura folosirii zilelor-muncă (%)

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
În producţia vegetală	62,8	60,5	65,2	67,5	72,8	73,6
În creşterea anim. de producţie	11,0	13,1	11,5	10,0	7,0	9,3
În construcţii	2,9	3,1	1,5	3,0	4,7	4,1
Pentru muncile de cond. şi ad-tive	11,7	12,2	12,0	9,4	6,5	5,9
Pentru alte munci	11,6	11,1	9,8	10,1	9,0	7,1
Total zile muncă folosite	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

proprie în construcţii, ieftinind în acest fel costul construcţiilor. Tot ca un fapt pozitiv trebuie menţionat şi acela al scăderii ponderii zilelor-muncă atribuite personalului de conducere şi administrativ (de la 11,7% în 1955 la 5,9% în 1960).

Din analiza folosirii zilelor-muncă în G.A.C. se desprinde concluzia că forţa de muncă este ocupată în cea mai mare parte în producţia vegetală, aceasta ca urmare a dezvoltării încă nesatisfăcătoare a altor sectoare de activitate şi îndeosebi a creşterii animalelor, precum şi faptului că gradul de mecanizare a lucrărilor din sectorul producţiei vegetale nu este încă la nivelul posibilităţilor. Aceasta a dus la folosirea neuniformă a zilelor-muncă şi deci a forţei de muncă în cursul anului.

În viitor G.A.C. vor trebui să ţină seamă de acest aspect şi să lupte mai mult pentru dezvoltarea multilaterală a unităţilor care vor asigura şi mai mult întărirea economico-organizatorică a acestora, folosirea mai raţională a forţei de muncă, creşterea nivelului de viaţă a colectiviştilor.

Dezvoltarea multilaterală şi îmbinarea raţională a ramurilor agricole se oglindeşte în cele din urmă în veniturile băneşti, între acestea existînd o intercondiţionare reciprocă.

Din datele cercetate rezultă că veniturile băneşti la unitatea de suprafaţă şi pe cap de colectivist au crescut de la an la an (Tab. XXIII).

Creşterea veniturilor băneşti se datoreşte în cea mai mare măsură sporirii producţiei agricole în G.A.C. şi ca urmare a posibilităţii de a valorifica de la an la an cantităţi din ce în ce mai mari de produse, cu toate că în acelaşi timp volumul produselor repartizate pentru zile-muncă a rămas acelaşi, iar la unele produse chiar a crescut. Pe de altă parte, creşterea veniturilor băneşti se datoreşte şi sprijinului pe care-l acordă statul G.A.C. prin acordarea de preţuri ferme pe bază de contracte.

În ce priveşte structura veniturilor băneşti, în perioada cercetată asistăm la o creştere relativă a veniturilor obţinute din producţia vegetală şi la o scădere a celor din producţia animală. Acest lucru este firesc dacă luăm în considerare eforturile depuse de G.A.C. pentru sporirea efectivelor de animale din prăsilă proprie, precum şi folosirea forţei de muncă în cele două sectoare. Este necesar să precizăm că sporirea veniturilor băneşti din producţia vegetală se bazează în mare măsură pe culturile intensive.

Ponderea veniturilor băneşti obţinute din activitatea întreprinderilor anexe înregistrează o creştere uşoară, iar a celor din grupa „alte venituri"

TABLOUL XXIII

Dinamica şi structura veniturilor băneşti realizate

Specificare	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Venituri băneşti la 100 ha agricol (% faţă de 1955)	100,0	98,2	119,6	143,8	186,6	171,0
Venituri băneşti în medie la o G.A.C. (% faţă de 1955)	100,0	77,5	117,3	143,4	290,1	389,6
Venituri băneşti la un colectiv. apt de muncă (% faţă de 1955)	100,0	96,7	106,1	113,5	111,9	114,3
Venituri băneşti la un colect. apt de muncă şi care a participat la muncă (% faţă de 1955)	100,0	98,6	137,9	133,8	112,2	125,5
Venituri băneşti din prod. vegetală (% din tot. venit. băn.)	43,1	39,4	47,6	62,2	76,2	72,3
Venituri băneşti din prod. animală (% faţă de tot. venit. băn.)	45,2	44,5	38,7	25,3	16,1	20,9
Venituri băneşti din într. anexe (% din tot. venit. băn.)	0,8	1,4	1,8	1,4	1,4	0,9
Alte venituri băneşti (% din total. venit. băneşti).	10,9	14,7	11,9	10,6	5,7	5,9

sînt în descreştere. Acest lucru demonstrează o mai mică preocupare din partea G.A.C. pentru dezvoltarea întreprinderilor anexe şi pentru organizarea de brigăzi de colectivişti care să presteze muncă în diferite întreprinderi de stat, şantiere etc. Acestea sînt probleme care trebuie să preocupe în viitor conducerile G.A.C. şi întreaga masă de colectivişti în vederea obţinerii de venituri băneşti cît mai mari şi totodată să folosească în modul cel mai raţional forţa de muncă de care dispune fiecare unitate în parte.

IV. *Cointeresarea materială a colectiviştilor*

Procesul de consolidare economico-organizatorică a G.A.C. nu poate fi înfăptuit fără aplicarea principiului cointeresării materiale. Principalul mijloc prin care se asigură aplicarea acestui principiu îl constituie modul de retribuire a muncii. Este ştiut că pe măsură ce creşte producţia se creează posibilităţi tot mai mari de mărire a proprietăţii obşteşti şi de consolidare economico-organizatorică a gospodăriei pe de o parte, şi de sporire a veniturilor personale ale colectiviştilor pe de altă parte. Aceasta impune ca retribuirea muncii să se facă nu numai în raport cu munca depusă, ci şi cu producţia obţinută. Fiind retribuiţi în acest fel, colectiviştii sînt interesaţi să sporească mereu producţia, iar prin aceasta se contribuie la consolidarea economică şi organizatorică a gospodăriei (Tab. XXIV). Ca urmare, la baza cointeresării materiale a colectiviştilor în creşterea producţiei stă proprietatea obştească. Cu cît va spori mai mult producţia, cu atît va creşte mai mult avutul obştesc, cu atît va spori şi venitul colectiviştilor (Tab. XXIV).

Datele tab. XXIV ne arată că prin intermediul zilelor-muncă veniturile personale sînt indisolubil legate de întărirea şi dezvoltarea proprietăţii obşteşti. Creşterea proprietăţii obşteşti a dus în mod nemijlocit la creşterea producţiei de cereale, ceea ce a dat posibilitatea G.A.C. să valorifice can-

TABLOUL XXIV

Corelaţia între proprietatea obştească şi veniturile repartizate colectiviştilor

Specificare	1956	1957	1958	1959	1960
Val. propriet. obşteşt' la 100 ha ter. agricol (%faţă de 1956)	100,0	116,6	130,0	120,7	118,4
Cereale obţinute la 100 ha arabil (% faţă de 1956)	100,0	143,6	124,4	131,5	115,0
Venituri băn realiz la 100 ha ter. agricol (%faţă de 1956)	100,0	122,1	146,7	190,3	174,4
Cereale repartiz. colect. în medie pe G.A.C. (%faţă de 1956)	100,0	169,4	126,1	250,0	263,9
Bani repartiz. colect. în medie pe G.A.C. (%faţă de 1956)	100,0	169,5	247,3	625,7	720,0
Sume de bani repartiz. colectiv. ca avans (% din sumele de bani repartizate membrilor colectivişti)	14,4	18,5	22,0	30,3	28,3
Sume de bani acord. membrilor drept retrib. suplim. lei:	—	10.217	37.337	203.924	74.634
Cereale acord. membrilor drept retrib. suplim. tone:	—	35	77	51	101
Cereale repartiz. la o z. m. kg	5,2	8,4	6,1	6,1	5,1
Sume de bani repartiz. la o z. m. lei:	2 0	3,3	4,5	5,8	5,5
Val. prod. repartiz. la o z. m. lei:	16,2	19,8	23,0	22,5	17,3
Zile muncă adăugate ptr. depăş. prod. planificate	149	100	131	—	—
Zile muncă scăzute ptr. nerealiz. sarc. de producţie	286	1.703	2.531	13.869	17.937
Zile muncă atribuite pers. ad-tiv. şi de conducere (% din total zile muncă efectuate în G.A.C.)	12,6	12,0	9,4	6,5	5,9

tităţi tot mai mari de produse şi deci să-şi mărească veniturile băneşti. Ca urmare, atît cantităţile de cereale, cît şi sumele de bani repartizate colectiviştilor au fost din ce în ce mai mari.

Dar, în acelaşi timp dezvoltarea multilaterală a G.A.C. a permis realizarea de venituri băneşti în tot timpul anului, ceea ce a dus la posibilitatea repartizării de avansuri băneşti în mod mai uniform. Dacă în 1956 au fost repartizate ca avansuri numai 14,4% din sumele de bani repartizate colectiviştilor, în 1960, acestea se ridică la 28,3%. În această direcţie însă G.A.C. vor trebui să acorde mai mare atenţie ritmicităţii încasării de sume băneşti în tot timpul anului (deci dezvoltarea multilaterală şi pe această bază, organizarea valorificării produselor). De asemenea, înfiinţarea fondului de rulment în fiecare G.A.C. va crea în acelaşi timp condiţiile necesare pentru asigurarea stabilităţii şi ritmicităţii în acordarea avansurilor.

Un rol important în sporirea cointeresării materiale a colectiviștilor în rezultatele muncii lor îl are aplicarea retribuirii suplimentare. An de an, sumele de bani și cantitățile de produse repartizate membrilor drept premii pentru depășirea producției planificate au crescut (Tab. XXIV). În același timp celor ce n-au realizat producția planificată din motive subiective, li s-a scăzut un număr de zile-muncă, potrivit hotărîrii adunării generale. Totuși, mai sînt G.A.C. care n-au trecut la acest sistem de retribuire a muncii. Neparticiparea totală sau parțială la munca obștească a unor membri se datorește în mare măsură și lipsei acestui mijloc de cointeresare.

Asupra creșterii retribuirii zilei-muncă o influență indirectă o are și modul cum este gospodărit și cheltuit fondul total de zile-muncă. În această direcție, trebuie să subliniem ca pozitiv faptul că ponderea zilelor muncă atribuite personalului administrativ și de conducere, ca și numărul de zile-muncă cheltuite în medie pe fiecare G.A.C. în acest scop este în scădere (de la 1 545 z.m. în 1955, la 1 375 z.m. în 1959).

Dar, în G.A.C. nu sînt satisfăcute numai interesele personale ale colectiviștilor ci și interesele obștești ale lor. Astfel, față de 1955, valoarea acumulărilor, contribuția colectiviștilor la dezvoltarea proprietății obștești a crescut în 1960 cu peste 87% în cazul raportării la 100 ha teren agricol și cu peste 178% în medie pe fiecare G.A.C.

În vederea creșterii cointeresării materiale a colectiviștilor, G.A.C. vor trebui să lupte ca fiecare colectivist să realizeze minimum de zile-muncă stabilite de adunarea generală și pentru lichidarea totală a neparticipării unor colectiviști la lucru. Pentru aceasta, trebuiesc folosite cu pricepere diferite metode de stimulare materială, să se înlăture unele greșeli care mai există uneori în calcularea zilelor-muncă, în ținerea evidenței etc.

V. Contribuția S.M.T. la consolidarea G.A.C.

În consolidarea economico-organizatorică a G.A.C. un rol deosebit de important îl au S.M.T.-urile. Ele contribuie în mod efectiv la creșterea producției și productivității muncii, la realizarea unei producții lărgite, la sporirea veniturilor colectiviștilor. Așadar între dezvoltarea activității S.M.T pe linia lărgirii mecanzării lucrărilor agricole, pe de o parte și între rezultatele obținute de G.A.C., pe de altă parte, există o strînsă corelație (Tab. XXV).

An de an, ponderea volumului de lucrări mecanizate executate în G.A.C., ca și numărul de ha a.n. executați de fiecare tractor convențional este în creștere. Aceasta a făcut ca lucrările de semănat, întreținere și recoltat să fie făcute la timpul optim, ceea ce a contribuit la creșterea producției. Ca urmare a sporirii volumului de lucrări mecanizate, G.A.C. au realizat economii însemnate de zile muncă, iar forța de muncă eliberată prin aceasta a putut fi folosită în alte sectoare de activitate, ceea ce a contribuit în mare măsură la creșterea veniturilor bănești. Tot în acest scop au contribuit și producțiile mari obținute care au creat posibilitatea valorificării unor cantități tot mai mari de produse.

Cu toate acestea, mai sînt unele lipsuri manifestate și de o parte și de cealaltă. G.A.C. și S.M.T. vor trebui să depună mai mult interes în ex-

TABLOUL XXV

Influenţa mecanizării asupra producţiei şi veniturile băneşti ale G.A.C.

Specificare	1956	1957	1958	1959	1960
Ha a. n. execut. în G.A.C. (% din tot. ha a. n. exec. de S.M.T.)	26,1	30,6	26,6	49,1	58,2
Ha a. n. pe tract. convenţ. exec. în G.A.C. (% faţă de 1956)	100,0	132,2	150,0	298,4	464,8
Econom. de z. m. realiz. prin mecaniz. lucr.	156.422	151.688	154.735	570.606	1.265.440
Prod. tot. de grîu şi porumb realiz. la 100 ha arabil (% faţă de 1956)	100,0	142,3	127,1	145,3	141,3
Prod. tot. de fl. soarelui realiz. la 100 ha arabil (% faţă de 1956)	100,0	112,9	161,1	174,1	174,1
Prod. tot. sfeclă zahăr realiz. la 100 ha arabil (% faţă de 1956)	100,0	133,5	145,9	204,7	242,9
Venituri băneşti realiz. la 100 ha agricol (% faţă de 1956)	100,0	122,1	146,7	190,5	174,4

tinderea volumului de lucrări mecanizate. S.M.T. trebuie să se preocupe și să controleze mai îndeaproape calitatea lucrărilor și termenul lor de executare, să depună mai mult interes în încheierea contractelor de lucrări și în realizarea unei colaborări mai strînse în G.A.C.-urile deservite. Pe de altă parte, G.A.C. vor trebui să depună mai mult interes în respectarea clauzelor contractelor încheiate cu S.M.T. (să pregătească din timp terenurile pe care le vor lucra cu tractoarele S.M.T., să repartizeze colectiviștii pentru deservirea mașinilor agricole etc.).

VI. Concluzii și propuneri

Procesul de consolidare economică și organizatorică a G.A.C. cere o muncă susținută și complexă, experiență temeinică și multă competență în rezolvarea diferitelor sarcini. De aceea este necesar ca organele de partid, sfaturile populare, specialiștii din agricultură să acorde în permanență sprijinul gospodăriilor colective.

Pe baza analizei făcute, considerăm că în viitor G.A.C. vor trebui să ia următoarele măsuri principale:

— Întrucît principala cale de întărire economico-organizatorică este creșterea proprietății obștești, atenția deosebită trebuie îndreptată spre dezvoltarea proprietății obștești, nu numai sub aspectul cantitativ, ci și cel calitativ. În acest scop, să se asigure cunoașterea temeinică a prevederilor statutului de către toți colectiviștii și să se lupte pentru respectarea acestora și în mod deosebit a celor cu privire la completarea și folosirea fondurilor obștești. De asemenea să se asigure prin toate mijloacele dezvoltarea acelor ramuri de producție care să asigure unității respective creșterea rapidă a veniturilor.

— O condiție importantă în consolidarea economică și organizatorică a G.A.C. o constituie dezvoltarea multilaterală care trebuie făcută pe baza unei juste îmbinări a ramurilor, în scopul înlăturării întreruperilor în muncă și a vîrfurilor de muncă. În acest scop G.A.C. vor trebui să acorde atenție dezvoltării tuturor ramurilor de producție agricole și în special creșterii necontenite a producției de cereale care constituie baza dezvoltării tuturor ramurilor. Aceasta va permite sporirea efectivelor de animale din toate speciile. Atenția cea mai mare trebuie acordată vacilor de lapte, scroafelor, oilor cu lînă fină și semifină, accentul principal punîndu-se pe creșterea din prăsilă și cumpărări din fondurile proprii ale gospodăriei.

— Paralel cu munca de sporire a efectivelor de animale trebuie să se lupte pentru îmbunătățirea raselor, întreținerea și furajarea animalelor în cele mai bune condițiuni, pregătirea și permanentizarea cadrelor care lucrează în sectorul zootehnic.

— În vederea asigurării într-un ritm rapid a construcțiilor necesare creșterii animalelor și a ieftinirii prețului de cost al construcțiilor, este necesar să se folosească toate resursele locale și forța de muncă din gospodărie.

— Problema de bază care se cere rezolvată în etapa actuală în creșterea animalelor este asigurarea unei puternice baze furajere, avîndu-se în vedere producerea unui variat sortiment de furaje care să asigure furajarea științifică a tuturor speciilor și categoriilor de animale. În acest scop, pe lîngă furajele de bază (cereale, siloz, produse secundare), trebuie acordată o deosebită atenție fînurilor, leguminoaselor, reziduurilor industriale etc.

— În vederea acordării de sume tot mai mari colectiviștilor pentru munca depusă, G.A.C. vor trebui să ia toate măsurile pentru creșterea veniturilor bănești și în primul rînd prin vînzarea către stat a întregului surplus de produse, pe bază de contracte și achiziții, în acest fel asigurîndu-se și posibilitatea acordării de avansuri bănești la intervale din ce în ce mai mici.

— Gospodăriile cu activitate mai îndelungată trebuie să studieze și să introducă treptat formele noi de organizare ce apar în procesul de producție pentru a reduce consumul de forță de muncă pe unitate de produs în vederea intensificării continue a producției și creșterii productivității muncii, iar prin aceasta să atragă pe toți colectiviștii la muncă.

— O atenție deosebită trebuie să se acorde extinderii mecanizării în toate sectoarele de activitate, precum și aplicării cu strictețe a tuturor măsurilor agrotehnice și zootehnice pentru a asigura continua sporire a producției medii la ha și pe cap de animal.

— O sarcină deosebită și permanentă care stă în fața G.A.C. este pregătirea cadrelor, organizarea și ținerea unei evidențe stricte a muncii și a producției, educarea tuturor colectiviștilor în spiritul apărării și creșterii avutului obștesc, folosirea cît mai judicioasă a mijloacelor de producție și a fondurilor obștești, lupta împotriva risipei, neglijenței și indisciplinei în muncă.

— În etapa actuală, una din măsurile cele mai importante care va duce la consolidarea economico-organizatorică a G.A.C. o constituie studie-

rea posibilităților de unificare a tuturor G.A.C. mici și încă slab dezvoltate în G.A.C. mari și puternice, în vederea folosirii mai raționale a pămîntului și a celorlalte mijloace de producție, a dezvoltării lor multilaterale.

Consolidarea G.A.C. a constituit una din principalele probleme ale Congresului al III-lea al P.M.R. care a indicat căile și mijloacele prin care toate unitățile pot și trebuie să ajungă într-o perioadă relativ scurtă la nivelul celor mai înaintate G.A.C. Aceste căi și mijloace nu sînt însă comune pentru toate G.A.C. și nu acționează fiecare în mod separat, ele se condiționează reciproc și numai prin acțiunea lor comună duc la rezultate pozitive. De aceea trebuie de avut în vedere că în privința consolidării economice și organizatorice a G.A.C. nu se pot da rețete universale. Specialiștii din agricultură împreună cu conducerile G.A.C. și sprijiniți de masa mare a colectiviștilor trebuie să studieze temeinic condițiile economice și naturale din fiecare unitate în parte și cu sprijinul permanent al organelor și organizațiilor de partid și de stat, trebuie să stabilească în mod diferențiat măsurile tehnico-organizatorice care să asigure consolidarea economică și organizatorică a fiecărei gospodării colective.

BIBLIOGRAFIE

1) Gh. Gheorghiu-Dej — *Raport prezentat la ședința Plenară a C.C. al P.M.R.* din 3—5 martie 1949. *Articole și cuvîntări*, ed. IV, E.S.P.L.P., 1955.
2) Gh. Gheorghiu-Dej — *Pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului socialist al agriculturii, pentru sporirea producției agricole.* Edit. pol., Buc., 1958.
3) Gh. Gheorghiu-Dej — *Raport la cel de-al III-lea Congres al P.M.R.* Edit. Pol., Buc., 1960.
4) Roman C. — *Recensămîntul agricol al Romîniei din 1941*, edit. I.C.S., Buc., 1945.
5) Golopenția A. și Onică P. — *Recensămîntul agricol din R.P.R. 25.I.1948.* Edit., I.C.S., Buc., 1948.
6) Stănescu N. S. — *Cooperativizarea agriculturii în R.P.R.* E.S.P.L.P., 1957.
7) Vasilescu N. și Magazin P. — *Cooperativizarea agriculturii în regiunea Iași 1949—1959.* «Probleme agricole» nr. 11 din 1959.
8) Cojocaru C. și Avramescu P. — *Consolidarea economică și organizatorică a G.A.C.* Edit. științifică, Buc., 1958.
9) Gruici C. și Hartia S. — *Întărirea economico-organizatorică a G.A.C.* E.A.S., Buc., 1960.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ УКРЕПЛЕНИЕ КОЛЛЕКТИВНЫХ ХОЗЯЙСТВ ЯССКОЙ ОБЛАСТИ

Краткое содержание

Во вступительной части дается вкратце положение сельского хозяйства Ясской области до 1944 года, затем путь развития коллективного сектора до 1960 года.

Далее работа анализирует структурально и динамично главные показатели организационно-экономического укрепления коллективных хозяйств в том числе: рост общественной собственности, многостороннее развитие коллективных хозяйств (структура площадей и культур, сред-

нее общее и товарное производство животноводческого и земледельческого секторов, денежные доходы), материальная заинтересованность коллективистов, участие МТС в укреплении коллективных хозяйств и др.

В заключении делаются предложения ввиду постоянного организационно-экономического укрепления коллективных хозяйств Ясской области.

CONSOLIDATION ÉCONOMIQUE ET ORGANISATRICE DES EXPLOITATIONS AGRICOLES COLLECTIVES DE LA RÉGION DE IASSY

Résumé

Dans la partie introductive de cet ouvrage on présente succintement la situation d'agriculture de la région de Iassy, avant 1944, de même que le mode du développement du secteur collectiviste jusqu'en 1960.

A la suite, on procède à une analyse dynamique de principaux indices de la consolidation économique et organisatrice des exploitations agricoles collectives, comme : l'accroissement de la propriété collective, le développement multilatéral des exploitations agricoles collectives (structure des superficies et des cultures, production moyenne totale et production-marchandise du secteur végétal et animal, les revenus en argent comptent, l'intérêt matériel des collectivistes, la contribution de la Station de machines et tracteurs à l'affermissement des exploitations agricoles collectives etc.

Pour conclure, on propose de poursuivre toujours la consolidations économique et organisatrice des exploitations agricoles collectives de la region de Iassy.